

Høringsnotat

Kontor/afdeling
Center for vedvarende
energi

Dato
20-05-2021

J. nr. 2020 - 4295

/MNRK

Høringsnotat om forslag til ændring af bekendtgørelse om borgerenergifællesskaber og forholdet mellem borgerenergifællesskaber og elhandelsvirksomheder og kollektive elforsyningsvirksomheder

Udkast til ændring af bekendtgørelsen blev sendt i ekstern høring den 15. april 2021 med frist for afgivelse af høringssvar den 14. maj 2021.

Der er modtaget i alt 16 høringssvar i forbindelse med høringen.

Følgende 7 høringssparter har oplyst, at de ingen bemærkninger har til ændringen af bekendtgørelsen:

- Forbrugerrådet Tænk
- Danske Bygningskonsulenter
- DI
- CO-Industri
- Danske Revisorer
- FRI – Foreningen af Rådgivende Ingeniører
- Dansk Arbejdsgiverforening

Følgende 9 høringssparter har fremsendt bemærkninger til ændringen af bekendtgørelsen:

- VedvarendeEnergi
- Middelgrundens Vindmøllelaug
- Forsyningstilsynet
- KL
- Dansk Energi
- Martin Dietz
- Energinet
- Københavns Kommune
- Intelligent Energi

I det følgende vil de indkomne høringssvar blive gennemgået efterfulgt af Energistyrelsens bemærkninger. Bemærkningerne er markeret med kursiv. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

høringssvar, som kan ses på Høringsportalen. Høringssvarene har givet anledning til at præcisere § 12 og § 15 i udkastet til bekendtgørelsen.

Implementering af VE II-direktivet

VedvarendeEnergj, Middelgrundens Vindmøllelaug, KL og Københavns Kommune anfører, at udkastet til bekendtgørelsen ikke i tilstrækkelig grad understøtter de formål, der er angivet i VE II-direktivets art. 22. Der peges bl.a. på, at der ikke gives forbrugerne tilstrækkelige incitamenter til at producere og forbruge lokal elektricitet, samt at der ikke af udkastet til bekendtgørelsen fremgår tydelige bestemmelser om opfølgning på eksisterende hindringer for og potentialet for udviklingen af VE-fællesskaber. Der peges bl.a. på, at der er en række administrative og økonomiske hindringer ved at oprette og drive VE-fællesskaber.

Martin Dietz har anført, at lokale borgerenergifællesskaber og VE-fællesskaber kan bidrage til VE II-direktivets art. 3 om udvikling af transmissions og distributionsinfrastruktur, intelligente net, lagringsfaciliteter og sammenkoblinger med det mål at nå et el sammenkoblingsmål på 15 % senest i 2030, for at øge det teknisk gennemførelige og økonomisk overkommelige niveau af vedvarende energi elektricitetssystemer.

Energistyrelsen kan indledningsvis bemærke, at indførelsen af VE II-direktivets regler i dansk ret, herunder reglerne om VE-fællesskaber, bygger på en række faglige analyser, der er foretaget for sikre korrekt implementering. Det er således vurderingen, at der med ændringen af bekendtgørelsen (og L 148 A som vedtaget den 6. maj 2021¹) foreslås en implementering af VE II-direktivet, som er i overensstemmelse med direktivets bestemmelser, herunder også for så vidt angår art. 22. Hvis der skulle opstå hindringer, som Energistyrelsen i lovgivningsarbejdet ikke har været opmærksom på, vil de kunne håndteres enten ved en lovændring eller ved en bekendtgørelsesændring af de forhold, som stiller hindringer i vejen for VE-fællesskaber. Da man har valgt at implementere reglerne om VE-fællesskaber i bekendtgørelsesform i dansk ret, vil en ændring af disse regler som udgangspunkt kunne foretages hurtigt og smidigt.

Ejerskab af distributionsnet og deling af elektricitet uden om det kollektive net

KL, Københavns Kommune og VedvarendeEnergj har anført, at VE-fællesskaber bør kunne eje, etablere, købe eller leje distributionsnet, og at de økonomiske hindringer for VE-fællesskaber bør fjernes ved bl.a. at nedsætte eller ophæve elafgift og nettariffer for VE-fællesskabers deling af elektricitet mellem boligblokke både inden for eller uden for samme matrikel.

¹ https://www.ft.dk/ripdf/samling/20201/lovforslag/l148a/20201_l148a_som_vedtaget.pdf

Dansk Energi har anført, at det er fornuftigt, at VE- og borgerenergifællesskaber underlægges rammer på lige fod med øvrige kunder i elnettet, og at der ikke indføres særlige økonomiske incitamenter, der specifikt begunstiger netop VE- eller borgerenergifællesskaber. Det sikrer en hensyntagen til alle andre elkunder og det kollektive energifællesskab, herunder kollektiviteten i elnettet.

Forsyningstilsynet har anført, at der er borgere, som er af den opfattelse, at et borgerenergifællesskab som følge af bekendtgørelsens ordlyd kan have ret til at etablere et fælles målepunkt for borgerenergifællesskabet, og at de enkelte forbrugere bag det fælles målepunkt kan dele elektricitet uden brug af det kollektive elnet. Det er disse borgeres opfattelse, at den elektricitet, der deles bag det fælles målepunkt, vil være fritaget for tariffer. Forsyningstilsynet foreslår, at den endelige bekendtgørelse præciserer benyttelsen af fælles målepunkter samt benyttelsen af det kollektive elnet ved deling af elektricitet.

Energistyrelsen kan indledningsvis bemærke, at det i reglerne er forudsat, at VE-fællesskabers deling af elektricitet sker via det kollektive net. Tarifiering af både VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber er således underlagt de almindelige principper for tarifiering i EU-reglerne, herunder elmarkedsforordningen, hvorefter tariffer bl.a. skal afspejle omkostningerne, være gennemsigtige og anvendes uden forskelsbehandling. I bemærkningerne til L 67, der gennemførte elmarkedsdirektivets bestemmelser om borgerenergifællesskaber, fremgår det desuden, at det gøres muligt at tarifere borgerenergifællesskaberne ud fra objektive kriterier, der tager højde for forbrugs- og produktionsenhedernes indbyrdes nærhed til hinanden, herunder tilgodeser borgenergifællesskaber, hvis deltagere og kapitalejeres forbrug er beliggende i nærheden af den produktion, der ejes og udvikles af borgerenergifællesskabets deltagere og kapitalejere. Med L 148 A gives samme mulighed for at tarifere VE-fællesskaber ud fra objektive kriterier, der er udtryk for indbyrdes nærhed mellem produktion og forbrug.

Energistyrelsen bemærker, at der, jf. tillægsbetænkningen til lovforslag L 67 om ændring af elforsyningsloven, i december 2020 er igangsat en analyse af bl.a. reglerne for direkte linjer og kravet om geografisk og brugsmæssig sammenhæng i forhold til samspillet mellem produktion og forbrug i elsystemet. Den 12. maj 2021 udsendte Energistyrelsen et spørgsmålskatalog, med henblik på at give borgere, interesseorganisationer mfl. mulighed for at bidrage med skriftligt input til den igangsatte analyse.

§ 12, stk. 3, i udkastet til bekendtgørelsen er indsat på baggrund af præambelbetragtning 46 i elmarkedsdirektivet, hvor begrebet deling af elektricitet forklares. § 12, stk. 3 gengiver ordret dele af præambelbetragtningen i den danske udgave af elmarkedsdirektivet. Energistyrelsen er dog blevet opmærksom på, at der er sproglig og indholdsmæssig uoverensstemmelse mellem den danske og den

engelske udgave af præambelbetragtning 46. I den danske udgave anvendes formuleringen "[m]ed deling af elektricitet kan medlemmerne eller partshaverne forsynes med elektricitet ... uden at være bag et fælles målepunkt". I den engelske udgave anvendes formuleringen "[e]lectricity sharing enables members or shareholders to be supplied with electricity ... without being behind a single metering point". Den danske udgave muliggør således – modsat den engelske udgave – en forståelse, hvor medlemmer eller partshavere også kan være bag et fælles målepunkt.

Forsyningstilsynets kommentarer har givet anledning til, at § 12, stk. 3, udgår af bekendtgørelsen. Årsagen er den, at bestemmelsen kan give anledning til tvivl om, hvorvidt VE- og borgerenergifællesskaber kan foranstalte deling bag et fælles målepunkt, selvom det klart fremgår af § 12, stk. 1, at deling sker på det kollektive net. Energistyrelsen vurderer, at denne tvivl skyldes en fejl i oversættelsen af elmarkedsdirektivet til dansk.

Aggregatorvirksomhed

VedvarendeEnergi anfører, at en del af de opgaver, der i forslaget er forbeholdt elhandelsselskaber, også kunne varetages af aggregatorer.

Intelligent Energi understreger, at VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber ikke skal stilles bedre end aggregatorer, der yder services til den aktive kunde og har samspillet med energimarkedet og elnettet for øje.

Energistyrelsen kan hertil bemærke, at der gælder de samme regler for VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber, når de udøver aggregator-virksomhed, som der gælder for kommercielle aggregatorvirksomheder. Det er Energinet og netvirksomhederne, der i deres metoder, der vil skulle godkendes af Forsyningstilsynet, bør tage hensyn til de omkostninger og eventuelle fordele bestemte kundekategorier giver anledning til.

Nærhedskravet

KL og Københavns Kommune har anført, at det bør defineres klart i regler, hvor geografisk nært beliggende et VE-produktionsanlæg skal ligge på kapitalejer eller deltagerne i et VE-fællesskab, samt hvornår en sammenslutning af husholdninger i f.eks. samme boligforening eller etageejendom kan afregnes som en samlet aktiv kunde, og hvornår disse skal danne et VE-fællesskab.

Forsyningstilsynet har anført, at begrebet "nærhed" ikke er defineret i udkastet til bekendtgørelsen. Udkastet til bekendtgørelsen definerer heller ikke, hvem der er kompetent til at vurdere, om nærhedskravet er opfyldt. Forsyningstilsynet foreslår, at den endelige bekendtgørelse indeholder bestemmelser herom.

Energinet har tillige rejst spørgsmål om, hvilken myndighed, der er kompetent til at vurdere, om nærhedskravet er opfyldt.

Energistyrelsen kan bemærke, at begrebet "nærhed" anvendes i artikel 2, nr. 16, i VE II-direktivet i relation til definitionen af et VE-fællesskab. Begrebet "nærhed" anvendes i VE II-direktivet som en begrænsning for VE-fællesskaber. Der stilles således i direktivet krav om, at kapitalejere og deltager i et VE-fællesskab skal være beliggende i nærheden af de projekter for vedvarende energi, der ejes og udvikles af VE-fællesskabet. Det vil sige, at hvis man ønsker for eksempel at producere, forbruge, lagre eller sælge vedvarende energi som et VE-fællesskab, så skal man være beliggende i nærheden af produktionsanlægget. Der er ikke i VE II-direktivet angivet fortolkningsbidrag til, hvorledes begrebet "nærhed" nærmere skal forstås. En nærmere definition af "nærhed" (f.eks. i form af matrikelkrav eller krav om regional eller kommunal nærhed) i L 148 A og bekendtgørelsen vurderes derfor at kunne skabe u hensigtsmæssige barrierer for udbredelsen af VE-fællesskaber i visse situationer. Den foreslåede implementering giver således mulighed for, at nærhedskravet udvikles i praksis og sikrer dermed en fleksibel regulering til gavn for de, som ønsker at udøve bl.a. de nævnte aktiviteter som et VE-fællesskab.

Energistyrelsen kan desuden i forhold til de rejste spørgsmål om, hvilken myndighed, der skal vurdere om nærhedskravet er opfyldt, bemærke, at der ikke ligger en ansøgningsprocedure eller certificeringsordning til grund for, at en juridisk person kan anses som et VE-fællesskab. Hvis man opfylder betingelserne, vil der være tale om et VE-fællesskab, som kan agere som et VE-fællesskab. Der vil derfor ikke være en overordnet myndighed, der som sådan vil skulle påse om nærhedskravet er opfyldt. Hvis nærhedskravet er centralt i forbindelse med eventuelle tilladelser el.lign., som VE-fællesskabet skal opnå for at kunne producere, forbruge, lagre eller sælge vedvarende energi, vil vurderingen af om nærhedskravet er opfyldt, blive påset af den, som giver den konkrete tilladelse el.lign. i forbindelse med den konkrete sag. I sidste ende vil det være op til klageinstansen at afgøre sagen, hvis der er uenighed om, hvorvidt nærhedskravet i den enkelte sag er opfyldt. Derved vil praksis udvikles ensartet.

Øvrigt

Dansk Energi har anført, at man ser frem Energistyrelsens videre arbejde med cost-benefit-analysen, der skal danne grundlag for vurderingen af den særlige tarif rettet til borgerenergifællesskaber som køberkategori sammen med principperne i § 73, stk. 1, om rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser og færdiggørelse heraf, da dette skal danne baggrund for tariferingsdesignet for VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber.

Forsyningstilsynet har foreslået en række præciseringer af bekendtgørelsens ordlyd. For det første anføres det, at udkastet til bekendtgørelsen ikke synes at være konsekvent i terminologi i forhold til om Energinet skal kunne omfattes af reglerne, da f.eks. § 15 ikke finder anvendelse på Energinet – jf. at bestemmelsen specifikt henviser til netvirksomheder - mens at § 16 vil kunne finde anvendelse over for Energinet, da den anvender terminologien kollektiv elforsyningsvirksomhed.

For det andet foreslås det, at det præciseres hvad der udgør økonomiske fællesskabsfordele i § 4, fx ved brug af en ikke-udtømmende liste.

For det tredje anføres det, at det er uklart for Forsyningstilsynet, hvad der forstås ved, at tilsynet skal vurdere rimeligheden af det gebyr, der omfattes af § 15, stk. 2. Det foreslås, at bestemmelsen præciseres, eventuelt tilsvarende bekendtgørelsesudkastets § 16, hvor der henvises til tilsynets godkendelser af metoder for fastsættelse af priser og tariffer i medfør af elforsyningslovens § 73 a.

Slutteligt anfører Forsyningstilsynet i forhold til § 18 om tilsyn med hindringer for VE-fællesskaber, at det er tilsynets vurdering, at Forsyningstilsynet med denne bestemmelse ikke er tillagt kompetence til at fjerne hindringer for udviklingen af VE-fællesskaber eller borgerenergifællesskaber. Tilsynet er alene tildelt en kompetence til at identificere og overvåge disse hindringer. Det er dog ikke klart for tilsynet, hvilke forpligtelser der ligger i at skulle identificere uberettigede hindringer og restriktioner for udviklingen af VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber.

Energistyrelsen bemærker, at det er korrekt, at bekendtgørelsen finder anvendelse for kollektive elforsyningsvirksomheder. Det generelle anvendelsesområdet for en bekendtgørelse udelukker dog ikke, at enkeltbestemmelser i bekendtgørelsen alene forpligter et udsnit af de subjekter, som bekendtgørelsen i sin helhed er rettet imod.

§ 15 bærer overskriften "Netvirksomheders samarbejde". Bestemmelsen er indført som en del af implementeringen af elmarkedsdirektivet i december 2020. Energistyrelsen bemærker, at anvendelsesområdet for § 15 er afgrænset i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets artikel 16, stk. 1, litra d, der alene er rettet mod distributionssystemoperatører. Af denne årsag omfattes Energinet ikke af bestemmelsen. Energistyrelsen bemærker i denne forbindelse også, at forpligtelsen for Forsyningstilsynet til at vurdere rimeligheden af et gebyr, der er begrundet i et konkret tiltag, der er iværksat af en netvirksomhed, er udtryk for direktivnær implementering af artikel 16, stk. 1, litra d. Forsyningstilsynets bemærkninger har dog givet anledning til, at der indsættes en henvisning i § 15, stk. 3, til elforsyningsloven § 73 a, da et sådan gebyr vil være omfattet af Forsyningstilsynets almindelige godkendelseshjemmel.

Energistyrelsen bemærker endelig, at definitionen af et borgerenergifællesskab er direktivnært gennemført. Energistyrelsen har derfor ikke kompetence til at fastlægge ved bekendtgørelse, hvad der konkret skal forstås ved "økonomiske eller sociale fællesskabsfordele". Det samme gælder for § 18, der også er direktivnært implementeret. Det er dog Energistyrelsens opfattelse, at Forsyningstilsynets fortolkning af bestemmelsen er korrekt. Energistyrelsen foreslår således en løbende dialog med Forsyningstilsynet omkring bestemmelsens anvendelse i praksis.